

Et yrkesliv for det felleskulturelle

Om An-Magritt Hauge – NAFOs leder gjennom 10 år

Gro Standnes

NAFO feirer i 2014 sitt tiårsjubileum, og senteret har i alle ti årene vært stødig ledet av An-Magritt Hauge. At det var akkurat hun som ble senterleder for det statlige pedagogiske arbeidet med flerkulturell opplæring, er ikke tilfeldig. Helt fra 1970-tallet har satt sitt tydelige preg på dette området. Da hun ble tilsatt som senterleder for NAFO, hadde hun vært pedagog, pedagogisk veileder, lærerutdanner, lærebok- og fagbokforfatter, forsker, skolebyråkrat, utreder, innovatør og prosjektleder for SEFS (Senter for kompetanseutvikling i den flerkulturelle skolen).

1. januar 2015 går An-Magritt av med pensjon etter 43 år med stort engasjement for inkluderende, ressursorientert og felleskulturell opplæring i barnehagen, grunnopplæringen, voksenopplæringen og utdanningen ved høyskoler og universitet. Hun har alltid arbeidet for et helhetlig og gjennomgripende system som involverer alle ansatte og inkluderer alle elever på alle nivåer. Hun brenner for et oppvekst-, opplærings- og utdanningssystem som både er tilpasset et mangfoldig fellesskap og individuelle forutsetninger – kort sagt det felleskulturelle. Det er ideen om tilpasset opplæring, selve etoset i skole- og barnehagelovgivningen i Norge, som har vært drivkraften i alt arbeidet hun har nedlagt.

Ideen om tilpasset opplæring

An-Magritt ble ferdig utdannet lærer fra Oslo lærerhøgskole i 1971, 22 år gammel. Hun innledet lærergjeringen ved Smedstua skole i Oslo, og allerede etter to år ble hun ved siden av å være klassestyrer på barnetrinnet, engasjert som øvingslærer for lærerstudenter i praksis.

Helt fra starten var hun opptatt av tilpasset opplæring. Det fortelles at da hun hadde foreldremøte med 1.-klasseforeldrene ved Smedstua skole, fikk de beskjed om at det ikke var hun som skulle lære barna deres å lese. Den jobben tilhører barna! Hun forklarte at jobben hennes som lærer besto i å gjøre alt for å tilrettelegge for at hvert enkelt barn fikk mulighet til å lære seg å lese. Barna i klassen hennes fikk arbeide med lesing i eget tempo og med tilgjengelige, selvvalgte læremidler. Noen elever tilegnet seg ferdigheten veldig raskt, mens hun lot dem som trengte lenger tid, få den tiden og den hjelpen de trengte. Da hun arbeidet som engelsklærer, spurte en av hennes kolleger om hvor langt hun var kommet i engelsk. An-Magritt svarte da at hun hadde engelsk som fag i sin lærerutdanning, men at spørsmålet dreier seg om hvor langt hver enkelt elev er kommet i engelsk. Disse historiene viser at hun har den grunnleggende bevisstheten som skal til for en lærer som tar tilpasset opplæring på alvor. Denne bevisstheten legger ansvaret for selve læringen og tilegnelsen av kunnskaper og ferdigheter på elevene selv, mens pedagogen har det fulle ansvaret for å tilrettelegge for at elevene skal få muligheter og motivasjon til selv å ta ansvaret for egen læring.

Denne pedagogiske innfallsvinkelen tar utgangspunkt i mangfold – elevene har ulike forutsetninger, ulike behov for læremidler og arbeidsmåter, ulike omsorgsbehov. Utgangspunktet for læreren blir altså å se hver enkelt elev. Men for å skape et læringsmiljø som gir hver enkelt elev rom og motivasjon for læring, må den pedagogiske strategien være basert på både den enkelte elevs individuelle behov og på det mangfoldige elevgrunnlaget som en felles enhet. Med andre ord: Tilpasset opplæring fordrer et blikk på både det individuelle og fellesskapet, og det er holdninger og

atferd hos både skolelederne, lærerne og elevene som legger grunnlaget for et læringsmiljø basert på tilpasset opplæring, det vil si det felleskulturelle .

Morsmål og norsk

I 1977 ble An-Magritt lærer ved Undervisningen av fremmedspråklige elever i Oslo kommune og fikk etter eget ønske arbeide med norske rom-elever, en virksomhet som den gangen het Sigøynerundervisningen. Her ble hun etter hvert også seksjonsleder i kombinasjon med undervisningsstillingen. Hun satte seg i respekt hos skolemyndighetene i Oslo og hos sine kolleger og var en høyt elsket lærer blant elevene og deres foreldre.

Rom-elevene fikk på den tiden undervisning i egne klasser med egne lærere. Motivasjonen for skolegang blant barna og foreldrene var varierende, noe som blant annet må tilskrives det faktum at barna ikke lærte å lese ordentlig. De fikk all undervisning på norsk av lærere som ikke behersket barnas morsmål. Leseferdigheten begrenset seg til at de klarte å lydere ut ord og setninger, men de kunne rett i etterkant av sin opplesning ikke gjenfortelle hva de hadde lest. Som den resultatorienterte læreren hun var, mente An-Magritt at veien å gå var å innlede et nært samarbeid med voksne rom som burde få delta i opplæringen som lærere sammen med de norskspråklige lærerne. Dette resulterte i at Nina Josef og Rosa Karoli ble tilsatt ved undervisningen av fremmedspråklige elever som morsmålslærere. De hadde ikke lærerutdanning, men de kunne snakke med elevene på et språk elevene forsto fullt ut – en kompetanse som var totalt fraværende hos de norske lærerutdannede lærerne. Den tospråklige opplæringen og den tette kontakten med foreldrene førte også til at elevenes frammøte og engasjement økte påfallende.

An-Magritt, som tidlig så at det å knekke lesekoden er enklere hvis du lærer å lese på et språk du forstår, mente at det i tillegg til å ha romansspråklige lærere også var nødvendig å utvikle læremidler på romanes. Utfordringen her var at romanes ikke var et nedtegnet skriftspråk, men An-Magritt og hennes kolleger Rosa Karoli og Lars Gjerde fikk det til! I 1976 kunne Skolesjefen i Oslo utgi en ABC på romanes, noe som rett og slett er en språkhistorisk og skolepolitisk begivenhet. I tillegg utarbeidet An-Magritt noen små lesehefter med barnefortellinger nedskrevet på både romanes og norsk, utgitt på Samlaget.

An-Magritt har alltid ment at det for mennesker som lever i en flerspråklig situasjon ikke dreier seg om morsmål *eller* norsk, men at det dreier seg om *begge deler*. Innvandrere, flyktinger og nasjonale minoriteter er helt avhengig av å beherske norsk godt i vårt samfunn – og det er barnehagenes og skolens oppgave å legge til rette for det. Men slik tilrettelegging blir styrket og ikke svekket av at skoler og barnehager tar utgangspunkt i den enkelte elevs totale språksituasjon, slik at hele språkressursen kan være aktivt i bruk i læringsprosessen. Hun har også alltid stått på at det å anerkjenne at barn, elever og studenter har språkressurser i tillegg til norskkunnskaper, er en forutsetning for å vise medmenneskelig respekt, som igjen påvirker utviklingen av selvtillit og dermed motivasjon for læring. I tillegg har hun flittig påpekt at det er av stor nytteverdi for barnehager, skoler og samfunnet som helhet at befolkningen til sammen behersker mange språk.

Tospråklig opplæring i praksis

I 1981 fikk An-Magritt stilling som pedagogisk veileder for undervisning av fremmedspråklige elever i Oslo kommune, og hun fikk utfoldet seg som en glitrende foreleser og veileder for enkeltlærere/grupper av lærere. Som veileder forholdt hun seg, som før, til systembaserte flaskehalsar som sto i veien for ressursorientert og tilrettelagt opplæring. Ikke minst var hun opptatt av å få morsmålsopplæringen for minoritetsspråklige elever integrert i skolens daglige hverdag. Hun

så at de omreisende morsmåslærerne, som kunne ha opptil et titalls skoler å forholde seg til i løpet av en uke, hadde en uholdbar arbeidssituasjon, og at denne reisevirksomheten gjorde morsmåslærernes oppgave betydelig vanskeligere enn den kunne ha vært. Dermed ble organisering av denne opplæringen et sentralt problemområde i hennes veiledningsvirksomhet. Hun innledet et nært samarbeid med grunnskoleavdelingen hos skolesjefen i Oslo og tok initiativ til at kommunen skulle opprette tokulturelle klasser og språkstasjoner på barnetrinnet og tospråklig heltidsundervisning på ungdomstrinnet. Dette innebar at morsmåslærerne fikk mer undervisning med færre elever enn tidligere, og mulighetene for samarbeid med skolens øvrige lærere ble radikalt forbedret. Oppgaven deres ble utvidet fra å undervise i elevenes morsmål til også å gi undervisning i ulike skolefag på elevenes morsmål i samarbeid med den norskspråklige læreren, slik at det ble undervist i skolefagene både på norsk og på elevenes morsmål.

Den tospråklige modellen vakte internasjonal interesse, og da skolesjefen i Oslo fikk midler til å drive forsøk med tokulturell klasse fra Europarådet, sa An-Magritt ja til å være lærer i en slik klasse. Samtidig fortsatte hun som pedagogisk veileder. Hun var glad for å delta aktivt i forsøket, for hun mente bestemt at hennes veiledning ikke ville være mye verdt dersom hun selv ikke kunne vise til egen praksis og erfaring. Sammen med Sabha Timraz ble hun klassestyrer i en tokulturell arabisk-norsk 1.-klasse ved Sagene skole i Oslo i 1982. Deres likeverdige innsats og begges arbeid med begge de etniske gruppene i klassen viste seg å ha god effekt på alle elevenes læring, og Oslo skolestyre vedtok å innføre en tospråklig opplæringsmodell generelt for Oslo kommune fra 1983.

Til dette tospråklige opplæringstilbudet manglet det læremidler. An-Magritt satte seg dermed resolutt i sving med å utarbeide *Leseboka vår* som kom ut på Cappelen forlag. I denne leseboka, som kan anvendes av alle elever – om de har norsk som morsmål eller ikke, utarbeidet hun også i samarbeid med ulike tospråklige lærere tilleggsmateriell på norsk og albansk, arabisk, somali, tyrkisk og vietnamesisk, et tospråklig læremiddel der både norsk og morsmål har likeverdig plass. Til *Leseboka vår* utarbeidet hun også en stor og omfattende lærerveiledning som hadde anvendelsesverdi langt utover selve leseboka og utover trinnet den var utarbeidet for, ikke minst fordi den tok for seg hvordan en kan drive god muntlig opplæring i norsk for andrespråkelever. Den systematiske og grundige metoden for opplæring i norsk muntlig har dessuten anvendelsesverdi overfor norskspråklige elever som sliter med sitt norske morsmål. Seinere utvidet hun denne lærerveiledningen til å være generell for småskoletrinnet.

Lærerutdanning for mangfold

Samtidig med veileder- og klassestyrerjobben i Oslo kommune var An-Magritt fra 1983 til 1985 metodikk lærer i flerkulturell undervisning og norsk som andrespråk ved Oslo lærerhøgskole – et videreutdanningstilbud for lærere i migrasjonspedagogikk, som hun var med på å utforme, i og med at hun kom på banen så tidlig i studiets historie. Dette var i utgangspunktet et studietilbud på ti vekttall (i dag 30 studiepoeng), men i samarbeid med Else Bjørnæs som var fast ansatt høgskolelektor i pedagogikk, bygde hun ut en tvevokttallsenhet til – slik at en hel tilbudspakke ble Mig.ped. 1 og 2.

Dette tilbudet gikk på kveldstid og i helger på selve lærerhøgskolen i Oslo, slik at lærere som var i arbeid, kunne ta studiet ved siden av jobben. Men An-Magritt var også en aktiv pådriver for at Oslo lærerhøgskole hadde flere desentraliserte migrasjonspedagogiske videreutdanningstilbud i Østfold, Akershus og Buskerud. Videreutdanningstilbudet gikk til lærere med utdanning fra Norge, men også til alle som arbeidet som morsmåslærere – slik at studiet ble en møteplass for lærere med ulik bakgrunn.

I den migrasjonspedagogiske videreutdanningen manglet faglitteratur som relaterte seg direkte til den norske skolevirkeligheten, men An-Magritt fikk i gang utgivelsen av fagboka *Leker like barn best?*

Det ble en grunnbok i det migrasjonspedagogiske studiet. I all hovedsak var det grunnskolelærere som tok sentral/desentralisert videreutdanning i migrasjonspedagogikk ved lærerhøgskolen i Oslo. Men behovet for kompetanse i videregående opplæring ble etter hvert stort, og i 1991 deltok An-Magritt i et utvalg nedsatt av Rådet for videregående opplæring (RVO), som utarbeidet studieplan for og lærebok i migrasjonspedagogikk for lærere i videregående skole, utviklet som et fjernundervisningsopplegg.

Fra 1988 gikk An-Magritt inn i fast stilling som høyskolelektor i migrasjonspedagogikk ved Oslo lærerhøgskole og ble førsteamanuensis i 1994. I denne stillingen var hun opptatt med å videreutvikle det migrasjonspedagogiske studiet, samtidig som hun opererte som en evig pådriver for å få migrasjonspedagogiske og flerkulturelle perspektiver inn i grunnutdanningen for lærere. I den sammenheng utarbeidet hun en perspektivplan for Oslo lærerhøgskole: Integrasjon av migrasjonspedagogikk i lærerutdanningen.

Spesialpedagogisk utdanning for mangfold

I perioden 1985-1989 tok An-Magritt andre, tredje og fjerde avdeling ved Statens spesiallærerhøgskole og fikk spesialpedagogisk embetseksamen på grunnlag av hovedoppgaven med migrasjonspedagogisk emne. Hun deltok på doktorgradsstudium ved denne høyskolen fra 1988 til 1990, men gikk over til å lede en forsøkslinje på 2.avdeling spesialpedagogikk – migrasjonspedagogikk for spesialpedagoger. Til dette studiet var hun en aktiv pådriver for å få inn morsmålslærere, som hun først fikk oppmuntret til å ta 1.-avdeling, for så å ta denne linjen. Hun så klart at det spesialpedagogiske feltet i Norge ville profitere på både å kunne få et migrasjonspedagogisk perspektiv i det daglige arbeidet og dessuten få medarbeidere med flerspråklig og flerkulturell kompetanse og livserfaring som innvandrere eller flyktning til Norge. Igjen hadde hun bidratt sterkt til å få fram et studium som ga kompetanse tilpasset elevgrunnet i skolehverdagen og normalisere mangfoldet, samtidig som hun hadde laget en møteplass for lærere med ulik etnisk bakgrunn.

I samme periode var hun med i et utvalg for høyskolestyret ved Statens spesiallærerhøgskole som utarbeidet utredningen *Migrasjonspedagogikk mot år 2000*.

I 1989 ga An-Magritt ut boka *Barn i grenseland*, der hun går inn i problematikken om grenseoppgangen mellom migrasjonspedagogiske og spesialpedagogiske tiltak. Hun poengterer her at barn og elever ikke har behov for spesialpedagogiske tiltak på grunn av sin flerspråklig eller sin flerkulturelle bakgrunn – her er det flerspråklig tilrettelegging i det ordinære skoletilbudet som skal til. Men en kan heller ikke utelukke at flerspråklige barn og elever kan ha behov for spesialpedagogisk hjelp av andre grunner. Dersom vi makter å balansere grenseoppgangen mellom migrasjonspedagogiske og spesialpedagogiske tiltak, vil vi komme nærmere et system der minoritetspråklige elever verken er over- eller underrepresentert i det utvalget av elever som blir henvist til PPT.

Etatssjef

I 1997-2000 var An-Magritt etatssjef for spesialpedagogikk og migrasjonspedagogikk i Ski kommune i Akershus. Også her markerte hun sitt arbeidsfelt og sitt engasjement på en tydelig måte: Hun ledet et skolesjefutvalg i migrasjonspedagogikk i Folloregionen, hun var leder for omstillings- og kompetanseutviklingsprosjektet Mestring og mangfold, hun deltok som medlem i Ski kommunes utvalg for beregning av integreringstilskudd for flyktninger, var lokal prosjektleder i Folloregionen for

KUFs kartlegging av behov for grunnskoleopplæring blant voksne og hun hadde et overordnet ansvar og ledelse for et interkommunalt grunnskoletilbud for 16-20-årige flyktninger i Folloregionen.

Fra institusjons- og kommunerådgiver til nasjonal rådgiver

I 2000 ble Senter for kompetanseutvikling i den flerkulturelle skolen (SEFS) opprettet ved Høgskolen i Oslo, med støtte fra Kunnskapsdepartementet. Senteret hadde i oppdrag å bidra til kompetanseutvikling i den flerkulturelle skolen i henhold til opplæringslov, forskrifter og læreplaner. For å nå dette målet var oppgaven å arbeide med etterutdanning, nettverksbygging, rådgivning og veiledning, samt informasjon og dokumentasjon. Sentrale samarbeidspartnere og målgrupper skulle være de statlige utdanningskontorene, fylkeskommuner og kommuner, høyskoler og universiteter.

An-Magritts virksomhet gjennom 1990-årene var med på å bidra til denne opprettelsen.

I 1994-95 deltok hun i Moenutvalget som overleverte NOU 12(1994-95) *Opplæring i et flerkulturelt Norge* til daværende Kirke- og undervisningsdepartementet (KUF). I 1996 hadde hun et engasjement for KUF for utarbeiding av St.meld.nr 17 (1996-97): *Om innvandring og det flerkulturelle Norge*. I 1996-97 var hun medlem av en referansegruppe nedsatt av KUF for utarbeiding av fagplan for norsk som andrespråk. I 1999-2000 var hun rådgiver for KUF i utarbeiding av læreplan i morsmål for språklige minoriteter og samtidig departementets rådgiver både for utarbeiding av ny tilskuddsordning for særskilt tilrettelagt opplæring for språklige minoritets elever og for et utvalg som sammen med lærerorganisasjonene skulle evaluere den da supplerende utdanning for tospråklige lærere.

SEFS lå under Høgskolen i Oslo, en institusjon som gjennom flere år hadde blitt kjent med An-Magritts allsidige og nyskapende arbeid, så valg av leder for dette senteret var vel nærmest opplagt.

I SEFS sin fireårige periode opprettet senteret under An-Magritts ledelse fylkesvise nettverk av grunnskoler, videregående skoler og voksenopplæringscentre i hele landet. I mandatet fra departementet var ikke skoler og voksenopplæringsinstitusjoner nevnt spesielt, men dette organisatoriske grepet bidro til at senteret og de mer overordnede nettverkene fikk sterk og god tilknytning til praksisfeltet. Disse fylkesvise nettverkene – hjulene – ble videreført og videreutviklet da SEFS ble til Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring (NAFO) i 2014. Ikke minst kom barnehagesektoren inn for fullt som en del av nettverkene og i en rekke av NAFOs prosjekter.

NAFO-SJEFEN

Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring (NAFO) ble etablert i 2004 ved Høgskolen i Oslo og Akershus med forankring i regjeringens strategiplan: *Likeverdige utdanning i praksis! Strategi for bedre læring og større deltakelse av språklige minoriteter i barnehage, skole og utdanning 2004-2009*. Som nevnt innledningsvis, falt valget av leder helt naturlig på An-Magritt.

Under hennes ledelse har NAFO vokst seg til et senter med 17 ansatte som arbeider med kompetanseoppbygging og utviklingsprosjekter over hele landet og på alle nivåer innen oppvekst og utdanning. Senterets arbeid er basert på samarbeid mellom likeverdige partnere på samme nivå og på tvers av nivå. An-Magritts sterke orientering for barna, elevene og studentene, for tilpasset opplæring og det inkluderende fellesskapet har vært en god rettesnor for oss som arbeider her.

I sin NAFO-tid har An-Magritt gitt ut flere fagbøker – alle hadde et felleskulturelt perspektiv og fokus på tilpasset opplæring og samarbeid:

- *Ingen ut av rekka går. Tilpasset opplæring for Shaza og Kristian* - sammen med Jon Håkon Schultz, Universitetsforlaget
- *Familielæring* - sammen med Sigrun Aamot, NAFOs påtroppende leder, Universitetsforlaget

- *Snakk med oss. Samarbeid mellom foreldre, barnehage og skole i et flerkulturelt perspektiv - også sammen med Sigrun Aamodt*
- *Den felleskulturelle skolen*, Universitetsforlaget

Den sistnevnte boka er en grunnbok for pedagoger og ledere i skoler og barnehager, og den oppsummerer på en god måte det An-Magritt har stått for gjennom hele sitt yrkesaktive liv.

Ved tiårsjubileet og An-Magritts avgang er NAFO i godt gjenge, ikke minst takket være hennes arbeid for å få senteret kjent og anerkjent blant de ulike aktørene på alle nivåene i oppvekst- og utdanningssystemet. Vi har en viktig arv å ivareta i vårt videre arbeid.

TAKK, An-Magritt!

Oversikt over An-Magritt Huges publikasjoner

Læremidler, veiledninger og annet undervisningsmaterieell

- Gjerde, Lars, An-Magritt Hauge, Rosa Karoli 1979: *Me ginavav romanes 1 og 2. ABC på romanes*. Tegner: Bente Lund Heltveit, Jan Gaarder. Skolesjefen i Oslo.
- *Lærerveiledning til "Me ginavav Romanes"*. Skolesjefen i Oslo
- Hauge, An-Magritt 1980: *Vil du møte Mimi ? Tospråklig barnebok på romanes og norsk*. Skolesjefen i Oslo. (Forfatter for romanes-utgaven Rosa Karoli.)
- Hauge, An-Magritt, Knut Haanes, Steven Meglitsch 1982: *Tipskatalog for flerkulturell undervisning*. Pedagogisk senter i Oslo. (Senere utkommet i Grunnskolerådets informasjonsserie: *Informasjon til skoler som har fremmedspråklige elever* nr.3. 1982.)
- Gürsel, Emrullah og An-Magritt Hauge 1983: *Arbeidshefte og lærerveiledning til Stå opp sol – en tyrkisk barnebok av Asis Nezin*. Altera Forlag. (Barneboka og arbeidsheftet foreligger både på tyrkisk og norsk.)
- Gürsel, Emrulla og An-Magritt Hauge 1983: *Teksthefte til lysbildeserie om Tyrkia*. Oslo-skolenes AV-sentral. (Utarbeidet som materieell til integreringsopplegget: *Stå opp sol*.)
- Hauge, An-Magritt 1983: *Vi er sammen. Innskolingshefte for flerkulturell undervisning*. Arbeidshefte for førskole og grunnskolens småskoletrinn. Oslo: Cappelen forlag. Tegner: Ninne Nerdrum
- *Lærerveiledning til Vi er sammen- heftet*. Tegner: Ninne Nerdrum.
- Birkeland, Ragnhild, An-Magritt Hauge, Knut Haanes, Arne Syverud, Zia Ullah, Ismail Büyükkakan, Sabha Timraz 1983/84: *Støttmaterieell til historie, geografi og samfunnsfag for 7.og 8. klasse*. Oslo: Cappelen forlag. (Materiellet er tilknyttet Cappelens SOL-serie. Foreligger på arabisk, urdu og tyrkisk.)
- Hauge, An-Magritt, Jan Robert Jore, Sigve Endresen 1984: *Manuskript til videogrammet: Jakten på Juni*. Grunnskolerådet/Statens filmsentral. (Filmen tar opp forholdet mellom norske barn og innvandrerbarn, og er et ledd i aksjonen mot mobbing i skolen.)
- *Lærerveiledning til filmen: Jakten på Juni*.
- Hauge, An-Magritt og Vidar Kildal 1984, programansvarlige NRK, undervisningsradioen: *To radioprogram om flerkulturell skole*.
- Hauge, An-Magritt og Bjørn Skaar 1985: *Filmmanuskript: Du er alltid velkommen til oss. Statens spesiallærerhøgskole*
- Hansen, Ellen og An-Magritt Hauge 1986: *Lærerveiledning til filmen:"Jiwans onkel"*

- Grunnskolerådet/VIDA/Statens filmsentral/Universitetsforlaget.
- Hauge, An-Magritt 1986/87: *Leseboka vår. ABC for den flerkulturelle skolen*. Tegner: Ninne Nerdrum. Oslo: Cappelen forlag.
- Lærerveiledning til Leseboka vår. Tegner: Ninne Nerdrum
- Hvenekilde, Anne og An-Magritt Hauge 1986/87: Arbeidshefte a med generell trening for alle barn. Oslo: Cappelen forlag.
- Arbeidshefte b med oppgaver utarbeidet utfra en kontrastiv analyse mellom tyrkisk og norsk. Tilleggshefte til arbeidshefte a til Leseboka vår. Beregnet på barn med tyrkisk som førstespråk. Tegner: Ninne Nerdrum.
 - Arbeidshefte c med oppgaver utarbeidet utfra en kontrastiv analyse mellom arabisk og norsk. Tilleggshefte til arbeidshefte a til Leseboka vår. Beregnet på barn som har arabisk som førstespråk. Tegner: Ninne Nerdrum.
 - Arbeidshefte d med oppgaver utarbeidet utfra en kontrastiv analyse mellom vietnamesisk og norsk. Tilleggshefte til arbeidshefte a til Leseboka vår. Beregnet på barn som har vietnamesisk som førstespråk. Tegner: Ninne Nerdrum.
 - Arbeidshefte e med oppgaver utarbeidet utfra en kontrastiv analyse mellom urdu og norsk. Tilleggshefte til arbeidshefte a til Leseboka vår. Beregnet på barn som har urdu som førstespråk. Tegner: Ninne Nerdrum.
- Birkeland, Liv og An-Magritt Hauge 1989: *Reisen dit*. Lese- og arbeidshefte til lysbildeserien med samme navn. Grunnskolerådet. (Trening av norsk følelsesvokabular. Opplegget handler om en gruppe krigsskadete vietnamesiske ungdommer som bor i Norge, og som reiser tilbake til Vietnam for å besøke familiene sine.)
- Hauge, An-Magritt 1999: Egen generell lærerveiledning til Norsk som andrespråk på småskoletrinnet. Oslo: Cappelen
- Hauge, An-Magritt 1999–2001: Nyutgave av Leseboka vår med 7 arbeidshefter, to ekstra lesehefter, CD og lærerveiledning. Oslo: Cappelen.
- Hauge, An-Magritt 2000: *Snakk om det*, samtaleopplegg for muntlig opplæring i norsk som andrespråk. Arbeidshefte, CD og bildekort. Oslo: Cappelen.
- Hauge, An-Magritt 2001: *På eventyr*. Lesebok for 3. klassesetrinn i norsk som andrespråk. Med lærerveiledning og arbeidshefte. Oslo: Cappelen
- Hauge, An-Magritt og Inger Marie Smidt 2002: *Bruk ordene. Integrert opplegg norsk og fag*. Med lærerveiledning og arbeidshefte. Oslo: Cappelen.

[Faglitteratur/artikler/rapporter/papers:](#)

- Alternativ nr. 12/1982, FN-sambandet: Bidrag til artikkel: Flerkulturell undervisning. Skolesjefen i Oslo 1982: Rapport fra prosjekt: "Innvandrerkunnskap valgfag". Skolesjefen i Oslo 1983: Rapport fra arbeid i tokulturelle klasser i Oslo, skoleåret 1982/83.
- Norsk skoleblad nr.33/1984: Rasisme i skolen. Flere medforfattere
- Hauge, An-Magritt 1984: Undervisning med tospråklighet som mål". I: Hvenekilde, Anne og Else Ryen: *Kan jeg få ordene dine, lærer? Artikler om norsk som andrespråk, språkfunksjoner, tospråklighet, tokulturell undervisning*. Oslo: LNU/Cappelen.
- Pedagogen nr.4 og 5/1985: Gjesteredaktør sammen med Else Bjørnæs.
- Hauge, An-Magritt 1985: Holdningsskapende arbeid i skolen – er det nok? *Pedagogen*, nr. 5/1985.
- Statens spesiallærerhøgskole, 1985: *Innvandrerbarnet i skolen. Skolen som*

- problemskaper - og problemløser ?* Kompendium
 Statens spesiallærerhøgskole, 1987: *Spesialpedagogiske behov blant lærerhøgskole innvandrerbarn i grunnskolen i Norge. Tar noen ansvaret?* Forskningsrapport til NAVF.
- Bjørnæs, Else, An-Magritt Hauge og Gro Standnes 1988: *Leker like barn best?* Grunnbok i migrasjonspedagogisk teori og praksis. Oslo: Tano.
- Befring, Edvard, A-Magritt Hauge og Ivar Morken 1988: *Migrasjonspedagogikk og kvalifikasjoner*. 2 rapporter fra prosjekt: Migrasjonspedagogiske problemstillinger fram mot år 2000. Statens spesiallærerhøgskole. (Også publisert i NOA nr.7 1988, Universitetet i Oslo, Institutt for norsk som fremmedspråk.)
- Hauge, An-Magritt 1988: *Spesialpedagogiske behov blant innvandrerbarn i grunnskolen, - tar noen ansvaret?* Artikkel i *Spesialpedagogiske forskningsbidrag*. Statens spesiallærerhøgskole. (Også publisert i NOA nr.8 1988, Universitetet i Oslo, Institutt for norsk som fremmedspråk.)
- Statens spesiallærerhøgskole, 1988: *Oppstarting av utdanning av tospråklige spesialpedagoger ved SSLH*. Rapport.
- Hauge, An-Magritt, 1989: *Den flerkulturelle skolen – idealer og virkelighet*. I: L. Heyerdahl-Larsen og P. Østerud (red.): *Kunnskap om kunnskap*. Cappelen pedagogikk-bøker.
- Befring, Edvard, An-Magritt Hauge, Ivar Morken 1989: *Migrasjonspedagogikk og kvalifikasjoner*. Sluttrapport fra prosjekt: Migrasjonspedagogiske problemstillinger fram mot år 2000. Statens spesiallærerhøgskole.
- Hauge, An-Magritt, Lisbet Norderhaug N'Diaye og Edvard Befring 1989: *Enslige, umyndige asylsøkere i statlige mottak i region øst*. Forskningsrapport. Statens spesiallærerhøgskole.
- Hauge, An-Magritt 1989: *Utdanning av migrasjonspedagoger i spesialpedagogikk*. Rapport fra et forprosjekt med forslag til fagplan i spesialpedagogisk migrasjonspedagogikk. Statens spesiallærerhøgskole
- Hauge, An-Magritt 1989: *Barn i grenseland. Migrasjonspedagogiske problemstillinger i spesialpedagogikk*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Hauge, An-Magritt 1990: *Barn med skriveglede - eller skrivevansker?* I: Bjørkavåg, Lise Iversen, Anne Hvenekilde, Else Ryen: «*Men hva betyr det lærer? : norsk som andrespråk: fagdidaktiske bidrag*». Landslaget for norskundervisning/Cappelen
- Hauge, An-Magritt 1990: *Spesialpedagogiske behov blant innvandrerbarn*. Spesialpedagogikk nr. 3/1990
- Skolenes landsforbund, 1991: *Tospråklig undervisning - hvorfor?* Rapport til statsråd Gudmund Hernes
- Befring, Edvard, Ingebjørg Hasle, An-Magritt Hauge 1991: *Rapport til Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet om effekten av tospråklig undervisning internasjonalt*. Statens spesiallærerhøgskole/Universitetet i Oslo.
- Hauge, An-Magritt 1991: *Norsk lærerlags migrasjonspedagogiske synspunkter under lupen*. Paper til forelesning på pedagogisk landskurs/PU-ledermøte. Sanner 18.-21 november. Norsk lærerlag
- Hauge, An-Magritt 1992: *Rotter de seg sammen – eller hvem rotter seg sammen? Sosial integrering i skolen*. Paper på forskningskonferanse ved Statens spesiallærerhøgskole
- Hauge, An-Magritt, 1992: *Skolen – en antirasistisk arena?»* I: Kristofersen, O. (red.): *Unge flyktninger i Norge. 50 års erfaring*. Oslo: Kommuneforlaget/Redd barna.
- Hauge, An-Magritt 1993: *Lese og skriveopplæring på norsk eller morsmål?* Norsk tidsskrift for logopedi nr. 3/1993:

- Hasle, Ingebjørg, An-Magritt Hauge, Edvard Befring 1993: *Tospråklige undervisning i internasjonalt perspektiv*. Oslo: Ad Notam/Gyldendal,
- Bjørnæs, Else, An-Magritt Hauge og Gro Standnes 1993: *Leker like barn best? Grunnbok i migrasjonspedagogisk teori og praksis*. Oslo: Tano. (1. utg. 1988)
- Hauge, An-Magritt, 1994: Antirasisme – aktuelt i den videregående skolen? I: Engen, Tor Ola, A.-M. Hauge, Ivar Morken, Else Ryen og Gro Standnes (red.): *Like muligheter? Migrasjonspedagogikk i videregående skole*. Oslo: Ad Notam/Gyldendal.
- Hauge, An-Magritt og Åse Tefre 2000: *Den nye småskolen i et flerkulturelt perspektiv*. Forskningsrapport. Kirke- og utdanningsdepartementet/Høgskolen i Oslo.
- Hauge, An-Magritt, Jon Håkon Schultz og Harald Støre 2004: *Ingen ut av rekka går. Tilpasset opplæring for Shaza og Kristian*. Oslo: Universitetsforlaget. (1. utg. 2002)
- Hauge, An-Magritt. 2004: Grunnleggende lesing og skriving i en tospråklig situasjon. I: Selj, Elisabeth, Else Ryen og Inger Lindberg (red.): *Med språklige minoriteter i klassen*. Oslo: Cappelen. (Revidert utgave 2008 i Selj, Elisabeth og Else Ryen (red.): *Med språklige minoriteter i klassen*.)
- Hauge, An-Magritt, 2004: Organisering av tospråklig opplæring. I: Selj, Elisabeth, Else Ryen og Inger Lindberg (red.): *Med språklige minoriteter i klassen*. Oslo: Cappelen. (Revidert utgave 2008 i Selj, Elisabeth og Else Ryen (red.): *Med språklige minoriteter i klassen*.)
- Aamodt, Sigrun og An-Magritt Hauge 2008 (red.): *Familielæring og andre modeller innenfor flerkulturelt pedagogisk arbeid*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Aamodt, Sigrun og An-Magritt Hauge 2013 (red.): *Snakk med oss, samarbeid mellom foreldre, barnehage og skole i et flerkulturelt perspektiv*. Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Hauge, An-Magritt 2014: *Den felleskulturelle skolen*. Oslo: Universitetsforlaget. (3. utg., 1. utg. 2004)